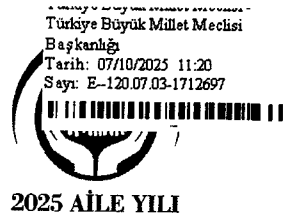

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-21273859

Konu : Soru Önergesi (7/29140)

7/29140 6K176

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.06.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1643997 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Av. Mahmut TANAL'a ait 7/29140 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/29140) (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 40D816C5-9566-4C00-83D9-8691E1FC48D6

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Levent BOZKURT

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. MAHMUT TANAL'A AİT 7/29140 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Şanlıurfa ilinde 64 çiftçi 2.160 dekar alanda organik nar yetiştiriciliği yapmaktadır. Bakanlığımızca Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi kapsamında Organik Suruç Narı Projesi yürütülmekte olup Şanlıurfa iline son 3 yılda (2023-2025) toplam 1.920.000 TL ödenek gönderilmiş, 2025 yılında da 214 bin TL ilave organik tarım desteklemesi yapılarak organik tarım üreticileri desteklenmiştir.

Bakanlığımızca yürütülen “Coğrafi İşaretlerde Farkındalığın Artırılması Projesi” kapsamında, potansiyel ürünlerimizin coğrafi işaret tescili alması, tescilli ürünlerin Avrupa Birliği (AB) tescil sürecinin başlatılması ve üreticiler, üretici örgütleri ile tüketiciler nezdinde coğrafi işaretler konusunda farkındalık oluşturulması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda, Suruç Belediyesi'nin başvurusu üzerine Suruç Narı'na 27.07.2021 tarihinde Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından coğrafi işaret tescili verilmiş; 02.06.2023 tarihinde ise AB nezdinde tescil edilerek AB sınırları içinde koruma altına alınmıştır. AB tescili alan Suruç Narı için Türkçe ve İngilizce tanıtım materyalleri hazırlanmış, Bakanlığımızın sosyal medya hesaplarından paylaşılmış ve çeşitli etkinliklerde kullanılmıştır.

15.10.2024 tarihinde Dünya Kadın Çiftçiler Günü vesilesiyle Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen etkinlikte, AB'den coğrafi işaret tescili alan ürünlerin tanıtımı yapılmış ve bu ürünlerin tanıtımına yönelik hazırlanan kitapçıklar katılımcılara dağıtılmıştır. Ayrıca, 29-30.05.2025 tarihlerinde Ankara'da “Coğrafi İşaretlerde Markalaşma Çalıştayı” düzenlenmiştir.

Bunun yanı sıra, medya ve iletişim araçları kullanılarak coğrafi işaretlerin hikayeleştirilmesi, tanıtılması ve görünürlüğünün artırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

2006 yılından bu yana 81 ilde uygulanan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) kapsamında, tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesi konularında yeni tesis, tamamlama ve mevcut tesislerin kapasite artırımı ve teknoloji yenilemesine, tarımsal üretime yönelik sabit yatırım tesislerine, altyapı projelerine, hibeye esas proje tutarının KDV hariç %50'si hibe desteği olarak verilmektedir. Bu proje kapsamında Şanlıurfa ili Suruç ilçesine 34 proje için 1,1 milyon TL hibe desteği ödenmiştir.

2020 yılında 4 ilde pilot olarak uygulanmaya başlayıp, 2022 ve 2023 yıllarında ülke geneline yaygınlaştırılan Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi ile bitkisel ve hayvansal üretim, gıda ve su ürünleri konusunda proje sunan yatırımcılara %100 hibe desteği verilmiştir. Bu proje kapsamında Şanlıurfa ili Suruç ilçesine 4 proje için 850.000 TL hibe desteği ödenmiştir.

Ayrıca 2016-2018 yıllarında üç yıl süreli olarak 18-40 yaşları arasındaki çiftçilerimiz için uygulanan Genç Çiftçi Projesinde Şanlıurfa ili Suruç ilçesindeki 60 genç girişimciye uyguladıkları projeler için 1,8 milyon TL hibe desteği verilmiştir.

Bakanlığımız projelerinde, farklı girişimcilik ve destekleme programlarında gençler ve kadınlara pozitif ayrımcılık kapsamında ek puanlar verilerek öncelik tanınmaktadır.

IPARD Programı kapsamında 2007 yılı itibarıyla başlayan program üzerinden 42 ilde birçok tedbir altında tarım ve hayvancılık alanlarında hibe destekleri sağlanmaktadır. IPARD I ve IPARD II dönemi olarak başarıyla yürütülen süreç, IPARD III dönemiyle birlikte ülke geneline yayılmıştır. IPARD III döneminde çıkılan ve çıkılacak çağrılarda %50-75 arasında değişen oranlarda yatırım tedbirlerine hibe desteği sağlanmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

IPARD Programı kapsamında kadın ve gençlerimize %10'a kadar ek hibe ve 15 puana kadar ek sıralama puanı verilerek pozitif ayrımcılık uygulanmaktadır.

IPARD Programı kapsamında hibe desteği verilen konulardan birisi de "Meyve ve Sebzelerin İşlenmesi ve Pazarlanması" olup, hasat sonrası kayıpları azaltmak ve ürünlerin pazarlanmasına katkı yapmak amacıyla soğuk hava depolarının kurulumu, meyve-sebzelerin işlenmesi, tasnifi ve paketlenmesine yönelik yatırımlara %50-70 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

IPARD Programı kapsamında ön soğutma, soğutma üniteleri ve soğuk hava depoları, kurutma, temizleme, sınıflandırma, paketlenme üniteleri, modifiye atmosfer soğuk hava depoları ve modifiye atmosfer altında paketlenme ünitelerinin inşası ve/veya modernizasyonu desteklenmektedir.

Nar İşleme ve Paketleme sektörünün yer aldığı Meyve ve Sebzelerin İşlenmesi ve Pazarlanması tedbirine yönelik olarak, IPARD Programı kapsamında Şanlıurfa ilimizden bugüne kadar 26 projeye 220,5 milyon TL hibe desteği verilmiş, bu hibeler sayesinde 466,7 milyon TL yatırım yapılmıştır.

IPARD Programı hayvansal ürünlerin üretimi, tarım ve gıda ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması, kırsal alanlarımızda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi gibi sektörlerde yaklaşık 20 alt sektörde kırsal kalkınmaya yönelik olarak sunulan projelere %50-75 oranlarında hibe desteği verilmektedir. Bu sektörlerin dışında, Ankara ilinde pilot olarak uygulanan Tarım-Çevre tedbiri kapsamında erozyonun önlenmesine yönelik faaliyetler ile 81 ilimizde uygulanan LEADER yaklaşımı kapsamında yerel eylem gruplarının kurulması ve faaliyetlerine %100 oranında hibe desteği verilmektedir.

Bugüne kadar Şanlıurfa ilimizde 231 kadın yatırımcımıza 20,3 milyon avro hibe desteği verilmiş, bu hibeler sayesinde 40,3 milyon avro yatırım yapılmıştır.

Bugüne kadar Şanlıurfa ilimizde 396 genç yatırımcımıza 36 milyon avro hibe desteği verilmiş, bu hibeler sayesinde 75,6 milyon avro yatırım yapılmıştır.

Şanlıurfa ilinde IPARD Programı kapsamında bugüne kadar 626 projeye 51,8 milyon avro hibe desteği verilmiş ve bu destekler sayesinde ülkemize 111,5 milyon avro yatırım kazandırılmıştır. Tarım-sanayi entegrasyonuna katkı sağlayarak katma değeri yüksek üretim altyapısının güçlenmesine ve yeni istihdam alanları oluşmasına vesile olmuş ve 3.500 istihdam sağlanmasına katkıda bulunmuştur.

Şanlıurfa ilimizin Suruç ilçesinde bugüne kadar 48 proje kapsamında 645 bin avro hibe desteği verilmiş ve bu destekler sayesinde ülkemize 1,4 milyon avro yatırım kazandırılmıştır.

Tarımsal Üretim Planlaması ve Yeni Destekleme Modeli ile hayvancılık desteklemeleri sürdürülebilir, yönlendirici ve verim odaklı olarak sınıflandırılmıştır. İlk kez uygulanan aile işletmesi, genç ve kadın yetiştirici ilave destekleri ile hayvansal üretimin sürdürülebilirliği ve kadının tarımsal üretimdeki rolü ön plana çıkarılmıştır.

2024 yılından itibaren uygulamaya konulan yeni destekleme modeli kapsamında genç/kadın üreticilere;

- Arılı Kovan desteklemelerinde temel desteğe ilave %40,
- Büyükbaş hayvancılık desteklemelerinde %70,
- Küçükbaş hayvancılık desteklemelerinde temel desteğe ilave %70,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- İpekböceği desteklemelerinde temel desteğe ilave %40,
- Çiğ Süt desteklemelerinde temel desteğe ilave %30,
- Besilik Sığır desteklemelerinde temel desteğe ilave %30 ve
- Tiftik desteklemelerinde temel desteğe ilave %30 destek verilmektedir.

Ayrıca, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla kadın üreticilere %15 faiz indirimli işletme ve yatırım kredisi kullandırılmaktadır.

Kırsalda Bereket Hayvancılığı Destek Projesinde de puanlamada genç/kadın yetiştiricilerimiz önceliklendirilmektedir.

Şanlıurfa ili Suruç ilçesinde faaliyet gösteren; Sınırlı Sorumlu Kara Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin 30, Sınırlı Sorumlu Ayhan Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin 30, Sınırlı Sorumlu Göleç Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin 50 ve Sınırlı Sorumlu Bilge Mahallesi Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin 16 ortağı bulunmaktadır.

Suruç Ovası Pompaj Sulaması için özel olarak hazırlanan bir risk yönetimi ve iklim adaptasyonu çalışması bulunmamaktadır. DSİ 15. Bölge (Şanlıurfa) Müdürlüğünce kuraklık analiz ve izleme çalışmaları, havza ve su kaynağı (baraj, göl) özelinde hazırlanmaktadır. Suruç Ovası Pompaj Sulaması; kapalı borulu sulama sistemine sahip olup su tasarrufunu sağlayan modern sulama sistemleri (yağmurlama ve damla sulama) kullanılmak üzere projelendirilmiştir.

Bakanlığımızca 2016 yılında tamamlanan “İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesi” ile iklim değişikliğinin tüm havzalarda yüzey ve yer altı sularına muhtemel etkisi tespit edilmiş ve gerekli uyum faaliyetleri belirlenmiştir.

Ulusal su verimliliği hedeflerinin ve stratejilerinin ortaya konulduğu “Değişen İklimle Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)” hazırlanmıştır.

Ülkemizde tüm sektörlerde suyun verimli kullanılması ve su verimliliği konusunda toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla 31.01.2023 tarihinde “Ulusal Su Verimliliği Seferberliği” başlatılmıştır.

Seferberlik kapsamında kentsel, endüstriyel ve tarımsal su verimliliğinin sağlanmasına ilişkin rehber dokümanlar hazırlanmış olup www.suverimliliği.gov.tr adresinden dokümanlara ulaşılabilmektedir.

Su verimliliği seferberliğinin uygulanmasına yönelik 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmi Gazete’de “Su Verimliliği Yönetmeliği” yayımlanmıştır. Mezkûr Yönetmelik ile sektörel su kullanımlarının izlenmesi, kayıt altına alınması, orantısız su kullanımlarının ve su kayıplarının azaltılması, ekosistemlerin ve su kaynaklarının korunarak her türlü su kullanımında verimliliğin sağlanması hedeflenmektedir.

Kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması amacıyla ülkemizdeki 25 nehir havzası için Kuraklık Yönetim Planları hazırlanmıştır.

Suruç’un da yer aldığı Fırat-Dicle Havzası Kuraklık Yönetim Planı çerçevesinde, su tasarrufunu teşvik eden sulama yöntemleri, kuraklığa dayanıklı tarım uygulamaları ve alternatif su kaynaklarının kullanımı gibi uygulamalar yapılmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ayrıca “Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sisteminin Kurulması” çalışmalarına başlanmış olup 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Bu sistemle kuraklık öncesinde tarım, içme suyu, turizm, sanayi gibi su kullanan sektörlerle gerekli uyarılar yapılarak kuraklık zararlarının en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm vb. sektörlerin adil ve dengeli su paylaşımını sağlamak aynı zamanda su kullanımından elde edilecek faydayı en üst seviyeye çıkarmak amacıyla havza ve alt havza bazında Sektörel Su Tahsis Planları (SSTP) hazırlanmaktadır.

Şu ana kadar Seyhan, Gediz, Küçük Menderes, Konya, Akarçay, Burdur, Batı Akdeniz, Kuzey Ege, Büyük Menderes olmak üzere 9 havzada SSTP tamamlanmış ve yayımlanmıştır.

Urfa ili Suruç ilçesinin de yer aldığı Fırat-Dicle Havzası için SSTP’nin hazırlanması planlanmaktadır.